

De Wijkkrant

Muntel, Vliert en Orthenpoort

Lofzang op het park

waarnemingen van een Amazonebewoner

Redactie Wijkkrant zoekt versterking

101 jaar Muntel

Drie ontwerpen van Monique Broekhoven

Fysiotherapie toen en nu

De kunstenaars achter het Cineconcert Moon!

Bouwen troef in de Sacramentskerk

Schoenmaker v.d. Nieuwenhuijzen 60 jaar in 't vak

Kort

Toch nog Muntelmeskes

Wie dacht dat carnaval dit jaar helemaal onopgemerkt voorbij zou gaan, heeft het mis. Al is het maar omdat Caroline de Groot en Tanja Miller, allebei uit de Van Noremborghstraat, dat niet wilden laten gebeuren: net als twee voorgaande jaren hebben ze een embleem uitgebracht voor alle Muntelmeskes met een carnavalshart. Caroline: "We dachten nog: zit daar nu wel iemand op te wachten? Maar ja hoor, ze zijn volop besteld." Caroline en Tanja hebben de bestelde emblemen in de week vóór carnaval rondgebracht en wat overbleef bij Natasja van de Taxander beschikbaar gesteld. Als je dit leest, zijn ze vast al op; volgend jaar dan maar! Het embleem van dit jaar is het derde in een rijtje, maar het onderscheidt zich omdat er een traantje op afgebeeld is, vanwege het verdriet van het verloren carnaval van 2021.

Bomen

Op de gemeentepagina deze keer aandacht voor de vele nieuwe bomen die er in de wijk geplant zijn. Wie schetst onze verbazing toen we zagen dat er twee van die nieuwe bomen op de kruising Aartshertogenlaan/Orthenseweg waren omgezaagd? Wijkmanager Marie-Louise Claessens geeft de verklaring: tijdens de storm van half januari is één boom omgewaaid. Nog een boom stond op het punt te vallen. Ze worden in het voorjaar vervangen.

Koffie-inloop De Slinger

Zoveel mogelijk binnenblijven is nog steeds het advies aan iedereen. Toch kan het goed zijn om even een moment naar buiten te gaan als de muren op je afkomen of de stukjes van de puzzel op de tafel je tegen gaan staan.

Wat doe je dan? Welzijnswerk Farent geeft in wijkgebouw De Slinger de mogelijkheid om met een beperkt aantal mensen toch een uurtje bij elkaar te kunnen zijn, wél met inachtneming van de coronaregels. Dat betekent dat je niet zomaar binnen kunt lopen, maar dat je je van tevoren aangemeld moet hebben bij Liesbeth van Drunen: 06-11316878 of wijkgebouw De Slinger: 073-6144837. De koffie-inloop is op de woensdagmorgen van 11.00 uur tot 12.00 uur. En als je er toch bent.... er liggen ook tijdschriften om even te lenen.

25 januari, 20.51 uur bij de kruising
Orthenseweg en Citadellaan.
Foto: Olaf Smit.

Redactie Wijkkrant zoekt versterking

En alweer ligt er een mooie kleurrijke nieuwe uitgave van onze eigen wijkkrant in de bus. Vijf keer per jaar kunnen we lezen wat er zoal is gebeurd en staat te gebeuren in de Muntel, Vliert en Orthenpoort. Bewoners zelf kunnen ideeën aanleveren of de redactie speurt naar interessante gebeurtenissen of ontwikkelingen.

Niet vanzelf

Anja van Kleef is al tientallen jaren bij de Wijkkrant betrokken. "Eerst was er een gestencild informatieblaadje vanuit de Wijkraad. Daarna ging Thom Riksen van Divers de kar trekken en sloot ik me aan bij de redactie," blikt Anja terug. Iedereen snapt dat zo'n wijkkrant niet vanzelf tot stand komt. Anja: "Het produceren zelf gaat tot nu toe goed. Er wordt geschreven en vormgegeven en met een druk op de knop wordt het format naar de drukker gestuurd, waarna er een week later 3600 exemplaren worden geleverd. Anja van der Horst zorgt ervoor dat de kranten bij zo'n twintig bezorgers komen, en het resultaat vind je vijf keer per jaar op je deurmat." De Wijkkrant wordt door een heel klein groepje vrijwilligers geproduceerd. Maar dat groepje is nu zo klein, dat het penibel wordt: hoe voorkom je dat er te veel op één bordje terechtkomt? En wat als zo iemand plotseling wegvalt? Grote kans dat de Wijkkrant dan ophoudt te bestaan.

Redactieleden gevraagd

De redactie zoekt dan ook aanvulling met enkele mensen die vanuit betrokkenheid bij de drie wijken mee willen denken over interessante inhoud voor de wijkkrant. "Iemand moet open ogen en oren voor de directe omgeving hebben en een gezonde dosis nuchterheid en visie op wat mensen bindt," legt Anja uit. Het zou fijn zijn als een nieuw redactielid ook de externe communicatie op zich zou willen nemen. De Wijkkrantmail (wijkkrant@ziggo.nl) is een belangrijke bron en een belangrijk communicatiemiddel en moet regelmatig bijgehouden worden. Daarnaast zijn contacten met andere organisaties belangrijk, zoals gemeente, Buurtkiep, Slinger, activiteitenteams, politie, enzovoorts.

Anja van Kleef aan het werk met de vormgeving van de Wijkkrant.

Advertentiebeheer en Financiën

Er is in de Wijkkrant ruimte voor ongeveer twaalf advertenties, en die zijn ook nodig om de Wijkkrant mede te kunnen financieren. De Wijkkrant onderhoudt graag goede contacten met adverteerders, bijvoorbeeld met adverteerdersbijeenkomsten. Ook de financiële administratie van de advertenties vraagt aandacht. Anja: "We zoeken iemand die het leuk vindt dat advertentiebeheer te doen, maar ook een penningmeester (m/v) die de rekening beheert en de kosten betaalt voor de drukker en een kleine vrijwilligersvergoeding aan de bezorgers. Jaarlijks is er verder de aanvraag te doen voor de subsidie van het Wijk- en dorpsbudget, met een duidelijke begroting, en er moet regelmatig financieel verslag worden uitgebracht naar de rest van de redactie. Advertentiebeheer en penningmeesterschap zijn natuurlijk prima te combineren."

Belangstelling? Mail naar wijkkrant@Ziggo.nl of bel 073 - 6135111 voor meer informatie!

Marjan Klinkhamer

Natuurwijk

Vroegbloeiende planten

Als deze Wijkkrant op de mat ligt, is het inmiddels februari 2021. De hazelaar bloeit al volop en de wilgen tonen hun katjes. In de wijk kunnen we al crocussen in allerlei kleuren bewonderen, in de Mgr. Diepenstraat bijvoorbeeld. In het Prins Hendrikpark komen in maart ook al enige bloeiende planten tevoorschijn: eerst en vooral het speenkruid.

Dit plantje behoort tot de ranonkelachtigen, net als de boterbloemsoorten. De plant is een bodembedekker die vele meters in beslag kan nemen, de bloemetjes zijn goudgeel, de blaadjes zijn glimmend. De Latijnse naam is *ficaria bulbifera*. De tweede naam zegt altijd iets van een kenmerk: in dit geval duidt hij op bolletjes aan de plant die stikstof bevatten. Het blad bevat veel vitamine C en kan verwerkt worden in salades.

Ik noem nog enkele voorjaarsbodes. We kunnen nu ook de paarse dovenetel ontmoeten. De plant valt duidelijk op door de bloemkleur. Het is een lipbloemige (Latijn: labiaat); hij heeft een boven- en onderlip en een vierkante stengel. Dat laatste hebben alle labiaten, onder andere witte dovenetel. Wat later in de maand zien we het klein hoeftblad met zijn gele straalbloemen. Vooral langs oevers waar verder geen vegetatie is, is de plant dominant: een lint van bloemen dus. Tenslotte wijs ik ook nog op het voorkomen van hondsdrif.

Witte dovenetel en in het bijzonder het maarts viooltje zijn fotogeniek. In de tuinen tref je in het vroege voorjaar winteraconiet en sneeuwkllokje, soms al eerder dan februari. Dan bloeien daar ook de vroege heesters: *viburnum tinus* (sneeuwbal), toverhazelaar en winterjasmijn. De winterjasmijn is naaktbloeiend met alleen gele bloemetjes, geen blad, vandaar de naam *jasminium nudiflora*; nude = naakt.

Bob Cremers

Speenkruid. Foto: Bob Cremers

Lantaarnpalen

In de vorige Wijkkrant konden we al melden dat de beweging om de 'nostalgische' lantaarnpalen in onze wijk te bewaren, op steun kan rekenen. Dat gaf initiatiefnemers Mat van IJzeren en Daniëlle Jansen de energie om contact op te nemen met wethouder van der Geld, onder andere met de vraag: "Wat zou het niet een mooi gebaar zijn als de gemeente – in verband met het 100-jarig bestaan van De Muntel – de lantaarnpalen een goede, professionele onderhoudsbeurt zou geven?"

De wethouder heeft gereageerd, en schrijft in een mail: "Het 100-jarig bestaan van De Muntel zien we als een mooie aanleiding voor het schilderen van de nostalgische lantaarnpalen. Zoals u aangeeft valt de wijk onder het beschermd stadsgezicht. Omdat we niet alle palen kunnen opknappen maken we een keuze voor de meest beeldbepalende locaties en meest noodzakelijke schilderwerkzaamheden. Daarover vragen we advies aan afdeling Erfgoed. Als dat advies binnen is gaan we dit met u bespreken voordat het werk wordt uitgevoerd. Dit wordt opgepakt door de afdeling."

Inmiddels is er ook contact met Theo Libregts, werkvoorbereider openbare verlichting bij de gemeente. In afwachting van het bericht van de afdeling Erfgoed gaf hij al aan dat er verbudget kan worden vrijgemaakt voor de lantaarnpalen. Wat betreft de 'beeldbepalende locaties' die in aanmerking komen, valt te denken aan pleinen als het Taxandriaplein en het Muntelplein.

Mat: "We moeten het verder afwachten, maar ik denk dat we het aardig onder de aandacht hebben gebracht."

Anja van Kleef

1920 — ~~DE~~¹ — 2020~~0~~ MUNTEL 100 JAAR

Een krantenknipsel uit 1921: "Met deze schaar knipte Minister Aalberse 14 maart jl. het koord door dat de Rückertbrug, die tot het nieuwe Muntelkwartier te 's-Hertogenbosch toegang geeft, nog afsloot."

De Rückertbrug is jarig! Op 14 maart is het honderd jaar geleden dat de brug werd geopend. Natuurlijk gaan we dat vieren, in het jubileumjaar van honderd-en-één jaar Muntel. Hoe we dat doen? Dat is nog een verrassing. Houd in ieder geval wijkwebsite De Buurtkiep goed in de gaten op de verjaardag van onze brug.

Rechts zie je de openingsplechtigheid door minister Aalberse en burgemeester van Lanschot. De Rückertbrug werd gebouwd over de Aa door ingenieur Rückert, directeur van gemeentewerken, om de oude stad met de nieuwe wijk De Muntel te verbinden.

's Hertogenbosch. Rückertbrug met Muntel.

Links een prentbriefkaart uit de begintijd. Je ziet de Rückertbrug over de Aa, met in het verlengde de Jan de la Barlaan. Aan het einde de kerk van Sint Antonius met links daarvan de pastorie, tegenwoordig verbouwd tot woningen aan het Kapelaan Koopmansplein (dat destijds Duhamelplein heette). Rechts over de brug de Pelssingel. Daar bevond zich een tramhalte. In de kaart is een tram getekend.

Anja van Kleef

Foto's en informatie: Erfgoed 's-Hertogenbosch.

Wat vinden we het mooiste?

Daar zijn ze dan! Beeldend kunstenaar Monique Broekman heeft vier voorstellen voor de muurschildering die ze in opdracht van woningbouwcoöperatie Zayaz op de Hobbel gaat aanbrengen, ter gelegenheid van 100 jaar Muntel. Wij, de bewoners van de wijk, mogen kiezen welk ontwerp het uiteindelijk wordt. De schetsen zijn gebaseerd op verzamelde foto's van spelende kinderen in heden en verleden in de Muntel. De uiteindelijke schilderijen zijn meer uitgewerkt dan de schetsen maar de schetsen geven wel een goed beeld van het uiteindelijke resultaat. Kiezen maar!

Voorstel 1

Muurschildering op de Hobbel op het Taxandriaplein ter gelegenheid van 100 jaar Muntel. Schildering in acrylverf -met anti graffiti laag- op plaatmateriaal -watervaste multiplex/aquagaran plaat- dat bevestigd wordt op de muur van de Hobbel. De kinderen vanuit het verleden zijn in zwart wit geschilderd, hedendaagse kinderen in kleur. Verleden en heden komen samen. De gehele muur is blauw geschilderd. Maat plus minus 250cm x 500cm.

Voorstel 2

Drie ovale panelen- watervaste multiplex/aquagaran platen - beschilderd met acrylverf met graffiti bescherm laag. Dit drie-luik laat drie monochromen (in 1 kleurtoneel geschilderd; oranje, blauw en rood) zien gebaseerd op foto's van spelende kinderen in het verleden in de Muntel. Daarop zijn een aantal hedendaagse kinderen 'gemonteerd'. Zij zijn uitgezaagd en op de ovale plaat vastgemaakt waardoor er een reliëf ontstaat. Formaat ongeveer 185 cm x 110 cm keer drie.

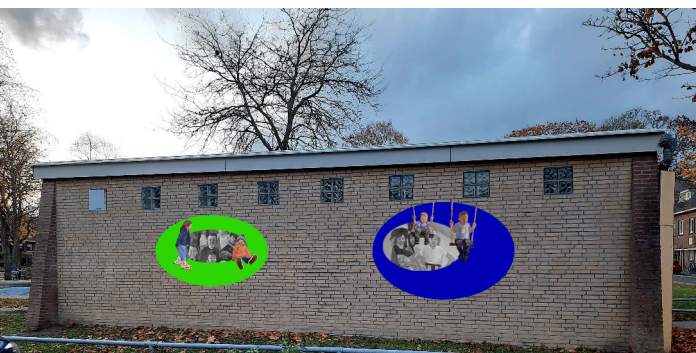
Laat je keuze weten!

Reageer vóór 20 maart. Dat kan op verschillende manieren:

- mail naar wijkkrant@ziggo.nl of
- ga naar www.buurtkiep.nl; daar kun je de voorstellen wat groter bekijken en in de poll aan elk voorstel een aantal punten toekennen. Of:
- bel naar de Wijkkrant: 073 6135111

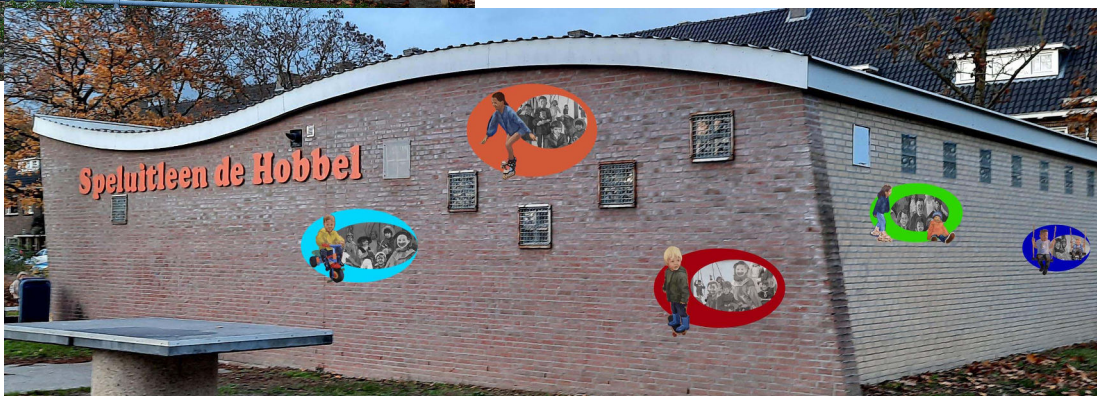
Voorstel 3

Zijaanzicht en vooraanzicht van de Hobbel. Drie geschilderde ovalen, deels geschilderd op de muur en op panelen. Het oranje van de foto rechts is op de muur geschilderd, de blauwe ovaal met de kinderen vanuit het verleden (in een monochroom geschilderd en de hedendaagse kinderen in kleur), is een houten paneel. Op deze manier worden het doorkijkjes naar het verleden via de hedendaagse kinderen.

Voorstel 4

Op twee aanzichten van de Hobbel worden vijf ovalen geschilderd in licht blauw, oranje, rood, groen en blauw. Daaroverheen worden houten panelen gemonteerd waarop in zwart wit foto's van spelende kinderen in de Muntel vanuit het verleden geschilderd. Uitgezaagd worden hedendaagse kinderen geschilderd en gemonteerd op het 'verleden-paneel'. Het zijn doorzichten naar het verleden via het heden. Formaat per stuk: 65cm x 125cm (plus minus).

FYSIOTHERAPIE BEENHAKKERS

Specialisaties: COPD
 Orthopedische Manuele Therapie
 Psychosomatische Fysiotherapie
 Bekkenfysiotherapie
 Kinderfysiotherapie
 Dry Needling
 Arbeidsfysiotherapie

Antoon der Kinderenlaan 7
 52AA 's-Hertogenbosch
 073-6135318

www.fysiotherapiebeenhakkers.nl
info@fysiotherapiebeenhakkers.nl

Aangesloten bij Parkinson Netwerk en Schouder Netwerk N. Brabant
 Wandelen met ouderen op woensdagochtend om 11 uur.

Van Noremborghstraat 118
 5212 NG 's-Hertogenbosch
 Tel: 073-6422942

Voor dagelijks verse bloemen.

Ook speciaal voor: Bloemboeketten, Bloemdecoraties,
 Bruids- Rouwarrangementen,
 Bedrijfsarrangementen.

Bezorging door heel Nederland

Volg ons op Facebook

Bloemenwinkeltje Jet www.bloemendenbosch.nl

Deman & van Grinsven

Fysiotherapie * Manuele Therapie * Orofaciale Fysiotherapie
 Lymfedrainage Aangesloten bij Claudicatio netwerk.

Ophoviuslaan 71
 5212 AL 's-Hertogenbosch

T 073 6134596

E info@deman-vangrinsven.nl

W www.fysiotherapiedemanvangrinsven.nl

KINDERPRAKTIJK
 KUBUS

FYSIOTHERAPIE | ERGOTHERAPIE | PSYCHOLOGIE | DIETIEK
 PRE-LOGOPEDIE | REMEDIAL TEACHING

Rompertsebaan 56, Den Bosch • www.kinderpraktijkkubus.nl • (073) 6 444 988

Meer bomen!

Mensen houden van bomen. Ze zijn mooi, brengen sfeer, geven schaduw bij hitte. En bij die hevige regens die we soms hebben, houden ze ook nog water vast. Het wordt steeds duidelijker: in de toekomst hebben we extra bomen hard nodig; ze zorgen voor minder co2-uitstoot en maken de leefomgeving gezonder.

21 nieuwe locaties

Het is alweer bijna driekwart jaar geleden dat Wethouder van der Geld, van Energie en Klimaat, aan bewoners van onze wijk vroeg waar ze graag extra bomen zouden willen in de wijk. Ze konden dat digitaal aangeven met een speldenprik op de kaart. Ruim tweehonderd suggesties leverde dat op, verdeeld over 56 unieke locaties. 21 locaties bleken geschikt, in totaal 73 nieuwe bomen werden in de planning gezet.

Foto's volgende pagina:

Rechtsboven: Wethouder Mike van der Geld plant de eerste van 73 nieuwe bomen op één van de door bewoners gekozen locaties.
 Rechtsonder: Eén van de bijna honderd bomen aan de kruising Aartshtogenlaan/Orthenseweg wordt door wethouder Ufuk Kähya de grond in geholpen.

Word nu vrienden met wijkmanager Marie-Louise Claessens op Facebook

groener, gezonder en gezelliger!

73 nieuwe bomen

Nog voor het einde van het jaar werden de 73 nieuwe bomen in Muntel/Vliert/Orthenpoort geplant, op de locaties die de bewoners hadden gekozen.

De eerste ging op 11 december de grond in en bewoners Jan en Gertie waren erbij. Samen met wethouder van der Geld plantten zij de eerste boom van dit bijzondere project, in het Prins Hendrikpark, tot tevredenheid van de wethouder: "Mooi om samen met bewoners te bepalen waar er extra bomen komen, zij kennen hun buurt immers het best. We zijn van plan deze werkwijze met bewoners vaker toe te passen. Waar en wanneer bepalen we na de evaluatie."

Nog eens 62 extra

Maar die 73 zijn niet de enige bomen die de wijk er eind vorig jaar bij heeft gekregen.

In de laatste fase van de herinrichting van de kruising Aartshertogenlaan/Orthenseweg zijn er bijna honderd bomen geplant. 37 daarvan waren in april even tijdelijk verhuisd naar een opslag aan het Vogelplein, maar konden nu worden teruggeplaatst. Daarnaast was er ruimte ontstaan voor nog eens 62 extra bomen, nog afgezien van plantvakken met hagen, bloemrijke mengsels en gras. Wethouder Kâhya is blij met het resultaat: "Meer groen geeft de stad een goede en aantrekkelijke sfeer. Deze kruising is ook de entree van de binnenstadsring. Minder asfalt en meer groen geeft de weggebruiker ook het gevoel dat hij de stad in rijdt en de rijstijl daarop moet aanpassen."

Bouwen troef in de Sacramentskerk

Vijftien jaar deed het kleine godshuis aan de Sonniusstraat in De Vliert dienst als opvolger van de grote Sacramentskerk die hier in 1936 verrees. Ook in deze vorm was tegen de leegloop echter geen kruid gewassen en in juni 2018 had hier de laatste kerkdienst plaats.

Paul Sloven (57) van het gelijknamige architectenbureau (Sloven Architectuur) zag zijn kans schoon om na twintig jaar zijn activiteiten van Kerkdriel naar Den Bosch te verplaatsen. "Het is niet ver van het rivierengebied en aan deze kant van de Maas heb ik ontzettend veel relaties," zegt de man wiens roots in Rosmalen liggen.

Muurkluis

Binnen heeft het gebouw een metamorfose ondergaan, alles is strak wit geschilderd en ingericht met modern meubilair. In de kleine vergaderruimte doet alleen de muurkluis nog aan vroeger dagen denken. En buiten is de klok gehandhaafd. Het gebouw is nu vooral dienstbaar aan bouwend Nederland, want een deel heeft Sloven verhuurd aan Sellenra Vastgoed Ontwikkeling. Geen architectenbureau maar een bedrijf dat allerlei vormen van bouw organiseert, van nieuwbouw tot herontwikkeling. "Dan hebben we alleen nog de ruimte van de vroegere sacristie beschikbaar, zo'n veertig vierkante meter. Als dat is opgeknapt, gaat het ook in de verhuur. Dan hebben we hier een mooi kleine bedrijfsverzamelgebouw gerealiseerd, vind ik."

Met vier medewerkers, inclusief zichzelf, heeft Paul Sloven een klein tot middelgroot architectenbureau. Het houdt zich in de volle breedte met architectuur bezig: bedrijfsgebouwen, kantoren én woningbouw. Dat laatste zowel in projectbouw als in particulier opdrachtgeverschap. "Tachtig procent van de klanten komt uit ons netwerk, de rest vindt ons op eigen initiatief... of door een publicatie in de krant."

De muurkluis herinnert aan de vroegere functie van het gebouw.

Mooi of lelijk

Sloven is geen architect die zijn particuliere opvatting over wat mooi of lelijk is, wil doordrukken. "Zeker niet, maar ik ga met nieuwe klanten wel in gesprek over hun wensen. Als je doorpraat zit er soms wat anders achter een bepaalde voorkeur en dat moet naar boven gehaald worden. Aan ons vervolgens de taak het allemaal mooi en economisch en duurzaam verantwoord vorm te geven." De locatie in de Vliert past Sloven prima. "Niet omdat hier in de directe omgeving veel bouwlocaties zijn. Maar we zitten wel centraal en dicht bij het centrum. Klanten kunnen makkelijk even binnen wippen om de voortgang van hun project te bespreken." Ook denkt Sloven dat er in de wijk best mensen zullen wonen die elders een bouwperceel hebben bemachtigd en dan is het fijn de architect dicht in de buurt te hebben. Trouwens, in een wijk als Muntel of De Vliert valt op bouwkundig gebied ook genoeg te doen. "Niet als het om een simpele verbouwing gaat. Dat kan een bouwtechnisch tekenaar makkelijk af, maar als je wat verder wil gaan kan het verstandig zijn een architect in te schakelen."

Deur open

Het kan daarbij gaan om een aanbouw aan de woning, terugbrengen van de kamer-en-suite indeling in de oorspronkelijke vorm, isolatievoorzieningen, enz. Natuurlijk werkt een architect niet voor niks. Sloven: "Maar ik kan wel goed beoordelen of bepaalde investeringen economisch verantwoord zijn of dat andere oplossingen mogelijk zijn. En een oriënterend gesprek kan natuurlijk altijd, dat kost niks. Onze deur staat open."

Tekst en foto's: Jos van Rijsingen

"In Dongen had iedere straat een schoenmaker"

Bosschenaar en wijkgenoot Jan van de Nieuwenhuijzen (73 jaar) zit 60 jaar in het schoenmakersvak en is er nog steeds niet op uitgekeken. Zijn werkplaats onder de poort aan de Geert van Woustraat is getuige van vele jaren vreugdevolle arbeid en veel plezier in het leven.

Dongen

Jan werd geboren in Dongen waar vader in schoenfabriek Picardi werkte. Opa van moeders kant woonde tegenover hen en was 'ziekenfondsode'. Hij ging in die functie langs de deur om de bijdragen te innen. "Als hij klaar was met z'n werk om 'n uur of 12, ging hij aan de slag als schoenmaker. Hij zat dan achter het huis onder een afdak schoenen te lappen. Als het kouder werd verhuisde hij naar de bijkeuken," vertelt Jan alsof het gisteren was.

Den Bosch

In het begin van de 50-er jaren vond vader een nieuwe baan in Den Bosch bij schoenfabriek Hollandia achter het station. Het gezin, met 5 kinderen, verhuisde naar de Leonardus van Veghelstraat op De Vliert.

"Het was een nieuw huis en daar is onze Frans nog geboren en die woont er nog steeds," aldus Jan. Jan was een snelle leerling en kwam al op 11-jarige leeftijd van school. Zodoende begon hij tegelijk met zijn oudere broer Willem op de schoenmakersvakschool in Drunen. Dagelijks gingen ze met de bus op en neer. Ze waren om 2 uur vrij en dan gingen ze aan de slag bij vader in de werkplaats onder de boog in de Geert van Woustraat. Daar had vader een werkplaats overgenomen van de familie Bruggeman, die er een stoffeerderij had. "Omdat de zaak van mijn vader nog bekendheid moest krijgen, hebben wij foldertjes rondgebracht in de wijk. Later gingen Willem en ik op de fiets op maandag schoenen ophalen bij de mensen thuis, die we dan op vrijdag weer afleverden. We hadden dan ook een tas met geld om af te rekenen. Dat kon toen nog!"

Muziek

De moeder van Jan was muzikaal en leidde toentertijd in Dongen een mandoline orkest. Zij was het die Jan gitaar leerde spelen. Dus ook muziek zat in de genen van Jan en Willem. Op enig moment werkten zij halve dagen in de schoenmakerij en voor de rest waren ze muzikant: Jan onder contract bij Jan Vis met Bonne Louise en Willem speelde in de band van Peter Koelwijn. Ze gebruikten de werkplaats als repetitieruimte. De jeugd uit de buurt hing dan rond onder de boog. Uiteindelijk koos Jan fulltime voor het schoenmakersvak en nam hij de zaak van vader over toen die in 1973 overleed. En nog steeds is de zaak open op dinsdag tot en met vrijdag voormiddag.

Marjan Klinkhamer

Fysiotherapie toen en nu

Piet Hellemons

Een van de eerste fysiotherapeuten die zich in de Muntel vestigden was Piet Hellemons. Vanaf de jaren 50 tot 90 dreef deze markante man hier zijn praktijk. Daarnaast was hij fysiotherapeut van voetbalvereniging BVV én van het Nederlands Elftal dat in de jaren 50 ook in De Vliert trainde. Op het Wijkkrantkatern met verhalen van oude wijkbewoners reageerde Piet enthousiast: "Zeer grote bewondering bij Uw Muntelverhalen. Complimenten voor ieders inbreng en medewerking. Ook voor ons meer dan nostalgische herinneringen. Voorheen fysiotherapie van Noremborgstraat 110." Helaas hebben wij Piet niet meer kunnen spreken over zijn herinneringen, hij overleed december j.l. op 87 jarige leeftijd.

Sinds Piet Hellemons zich in de wijk vestigde is er heel wat veranderd binnen de fysiotherapie.

Jules van Roessel (praktijk Beenhakkers, Antoon der Kinderenlaan) en Wilfried van Grinsven (praktijk Deman & van Grinsven, Ophoviuslaan) kunnen daarover meepraten.

Jules begon in 1982 zijn loopbaan in de praktijk van Piet Hellemons, werkte 25 jaar op Coudewater en kwam eind jaren 90 bij Pierre Beenhakkers, die de praktijk van Piet had overgenomen. Wilfried kwam in 1982 in dienst bij Ot Deman, die eind 70er jaren zijn praktijk aan huis begon, en is daar altijd gebleven. Sinds 2010 is hij partner in dit bedrijf.

Fysiotherapie sinds de jaren 50

"Vroeger was fysiotherapie een passieve vorm van therapie. Mensen hadden klachten en de fysiotherapeut loste het op," aldus Jules. "Massages, ultrageluid en elektrotherapie speelden een grote rol in de behandeling. Indertijd bestond een groot deel van mijn opleiding nog uit het leren omgaan met apparaten."

Wilfried: "In de praktijk waar ik indertijd stage liep hadden patiënten geen vaste behandelaar. Het maakte ook niet uit door wie je onder een apparaat werd gelegd. Veel privacy voor de patiënt was er niet. Behandelhokjes waren klein, met gordijnen ertussen. En over de gordijnen heen stonden de collega's met elkaar te ouwehoeren. Niet echt professioneel."

Omslag in de jaren 80

In de jaren 80 kwam er een omslag. Jules: "We ontdekten dat passieve behandelvormen niet altijd het gewenste resultaat hadden, zeker niet als een klacht al wat langer duurt. De fysiotherapie moest zich meer gaan baseren op wetenschappelijke kennis over wat wel werkt, ze moest meer 'evidence based' worden. De wetenschap ontwikkelde nieuwe inzichten, het vakgebied bewegingsleer ontstond. De fysiotherapieopleiding veranderde en de praktijk ook." Wilfried: "We gingen inzien dat niet teveel, maar juist te weinig bewegen de oorzaak van veel klachten is. Was vroeger het advies om je bij klachten niet teveel in te spannen, nu weten we dat je juist last van iets krijgt omdat je het niet gebruikt. Ook bij pijn is tegenwoordig het advies: zoveel mogelijk bewegen!"

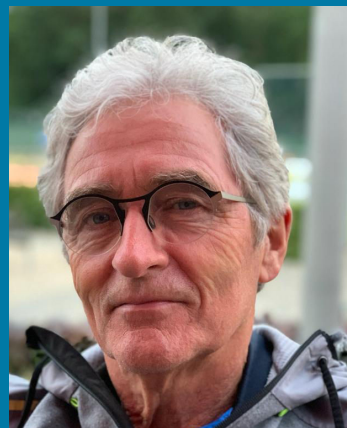
Dit inzicht veranderde ook de relatie tussen fysiotherapeut en patiënt. Jules: "De fysiotherapeut is niet meer degene die de klacht oplost. De patiënt is eigenaar van de klacht en als fysiotherapeut ben je meer de coach en begeleider. Masseren gebeurt nog wel, maar in veel mindere mate. Je instrueert nu meer hoe mensen kunnen oefenen en/of trainen."

"In de loop der jaren is onze praktijk uitgebouwd en aangepast aan moderne richtlijnen. We hebben nu een fitnessruimte van 90 vierkante meter, daar hebben we veel plezier van," aldus Wilfried.

Jules van Roessel (l., foto Olaf Smit) en Wilfried van Grinsven, (foto eigen archief)

Vorige blz: praktijk Deman & van Grinsven
Hieronder: praktijk Beenhakkers (foto's eigen archieven)

De behandelingen werden doelgerichter. Wilfried: "Vroeger schreven we alleen behandeldata van patiënten op, klachten en vorderingen werden niet bijgehouden. Als je een patiënt van iemand anders kreeg moest hij je zelf maar vertellen wat ie mankeerde. Nu maak je per patiënt een prognose en je houdt de vorderingen bij. Dat ligt vast in een digitaal dossier."

Fysiotherapie anno nu

Binnen de fysiotherapie zijn meer specialismen ontstaan, gericht op specifieke aandoeningen.

Jules: "Fysiotherapeuten worden nu bij veel meer klachten ingeschakeld. Ook chronisch zieken krijgen het advies om, binnen hun mogelijkheden, te gaan bewegen. De therapie is veel actiever." Jules is gespecialiseerd in neurologische aandoeningen en werkt ook met longpatiënten. Wilfried is manueel therapeut en ondersteunt mensen bij het makkelijker en prettiger uitvoeren van hun dagelijkse bezigheden. Wilfried: "We hebben veel moeten bijleren. Niet alleen als fysiotherapeuten, maar ook als ondernemers. Als praktijk hebben we administratieve verplichtingen, kwaliteitsnormen, functioneringsgesprekken, dat was er vroeger allemaal niet bij."

De fysiotherapeut uit de jaren 50 voerde nauwelijks overleg met collega's, huisartsen of specialisten. Dat is nu wel anders.

Wilfried: "Om geregistreerd te blijven als fysiotherapeut moet je zorgen dat je kennis en vaardigheden op peil blijven. Dat gebeurt in intercollegiaal verband, gestimuleerd door de KNGF, onze beroepsvereniging."

Jules: "Verwijzers en fysiotherapeuten werken veel meer samen in specialistische netwerken voor ketenzorg. In het Parkinsonnetwerk zit ik samen met neurologen, logopedisten en ergotherapeuten. We verwijzen patiënten gericht naar elkaar door."

Preventie

Hoewel veel ten goede is veranderd, is er nog wel iets te wensen. Wilfried: "Mensen komen pas bij ons als ze klachten hebben. Dan wordt de behandeling door de zorgverzekeraars betaald. Maar er zou veel meer aan preventie gedaan moeten worden. Als fysiotherapeuten hebben wij daar echt iets in te bieden." Jules: "Het probleem is dat preventieve activiteiten door de fysiotherapeut niet vergoed worden en dat voor veel mensen de kosten een drempel zijn."

Omdat ze de noodzaak zagen hebben zowel Wilfried als Jules op vrijwillige basis preventieve activiteiten uitgevoerd. Maar naast een drukke baan bleek dat helaas niet vol te houden.

Ineke Sagasser

Barend van Hoek en Niels Duffhues

De kunstenaars achter het Cineconcert Moon!

Barend en Niels speelden begin jaren '90 samen in een rockband, maar verloren elkaar uit het oog. Toen ze na 25 jaar elkaar weer ontmoetten ontdekten ze een inspirerend raakvlak. Niels was gegrepen door het boek Moon! dat Barend net had uitgebracht, Barend was onder de indruk van de laatste elpee van Niels en van zijn kunstfilms. Als snel startten ze samen een nieuw project waarbij het boek van Barend de basis is voor een film, die muzikaal door hen beiden wordt begeleid.

Barend van Hoek

Barend, kunsttekenaar in de Muntel, kreeg na zijn opleiding aan de kunstacademie in Den Bosch een van de schaarse opleidingsplaatsen aangeboden bij De Ateliers Amsterdam. In die tijd maakte hij grote houtskooltekeningen op doek die via galerieën hun weg naar het publiek vonden. In 2006 werd hem de Wim Izaksprijs toegekend, een aanmoedigingsprijs voor veelbelovende kunstenaars.

"Ik maak herkenbare, toegankelijke tekeningen, dat vind ik ook belangrijk. Het is niet obscuur, gesloten of sektarisch. Het begint vaak met een maf idee en al werkend krijgt het meer diepte. De expressiviteit gaat naar de achtergrond en de stilte komt naar voren. Eigenlijk is mijn werk meditatief van aard. Het gaat vaak over een moment, waarin je kunt wegzinken."

"Mensen vinden altijd iets van mijn werk. Óf ze vinden het mooi, ze herkennen er iets in, het raakt ze soms op een onbewust niveau, óf ze vinden het verschrikkelijk en kunnen er niks mee. Mijn werk is soms ook wel controversieel. Maar er zijn eigenlijk geen mensen die er helemaal niks van vinden."

Niels Duffhues

Niels woonde tot voor kort ook in de Muntel. Hij begon zijn artistieke loopbaan als muzikant. Van punkbandjes in de jaren 90, via solo optredens als singer-songwriter (men kent hem van zijn van 'donkere liedjes'), naar

projecten met diverse bands, zoals Enos en The Gathering. Geleidelijk werden dat multidisciplinaire projecten, waarin hij samenwerkte met theater- en filmmakers. Daarna ging hij zich zelf op film toeleggen. Nu is hij bekend met de korte kunstfilms waarbij hij ook de muziek maakt.

"In deze kunstfilms komen al mijn disciplines samen: beeld, geluid, teksten. Programmeurs weten niet altijd waar ze mijn kunstvorm moeten plaatsen. Onder beeldende kunst, onder film, onder muziek? Ik noem het Cineconcerten, in België en Frankrijk een gangbare term voor deze kunstvorm."

Het boek Moon!

"Als kunstenaar wordt je geacht af en toe een boek te maken met een overzicht van je werk. Daar had ik geen zin in, zo'n boek is snel gedateerd," aldus Barend. "Maar ik wilde wel een keer iets neerzetten." Zo begon hij in 2015 aan een project dat in 2019 zou uitmonden in het boek Moon!

"Met één tekening, die nu middenin het boek staat, ben ik begonnen. Ik zag een scene voor me, een vaag verhaal, van daaruit ontstond het beeld. Vanuit dat beeld ben ik naar voren en naar achteren gaan werken. Uiteindelijk werd dat een beeldverhaal van 150 afbeeldingen. De beelden spreken voor zich, er hoort geen tekst bij. De kijker vult dat zelf in, bepaalt de sfeer en de betekenis. Dat kan voor iedereen anders zijn."

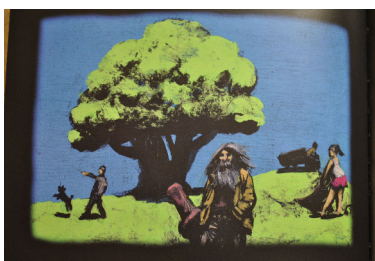

Cineconcert Moon!

Toen Barend en Niels elkaar in 2019 weer troffen ontdekten ze dat hun werk elkaar raakte. Niels: "Ik vond het boek heel sterk, qua beeld en omdat het geen uitgekauwd verhaal is. Als kijker mag je er zelf iets mee doen. Ik vertelde ook over mijn cineconcerten. En zo kwamen we op het idee om het boek van Barend als basis te nemen voor een film. Ik heb alle afbeeldingen in een film gemonteerd." Barend: "En ik had gelijk ook al ideeën over muziek die daarbij zou passen. Daar zijn we mee aan de slag gegaan." In de muziek vonden ze elkaar snel: "We pakten ons samenspel van 25 jaar geleden zo weer op. We hebben een aantal muzikale thema's, sferische melodieën, die we uitwerken bij de film. We spelen heel vrij, we improviseren veel."

Muziek als het leven zelf

Niels: "Onze stip op de horizon was een cineconcert waarbij wij live bij de film spelen. Dat concert heeft één keer plaats gevonden, op het Podium voor Ongehoorde Muziek (POM) in Eindhoven. Door de corona-uitbraak viel alles helaas stil."

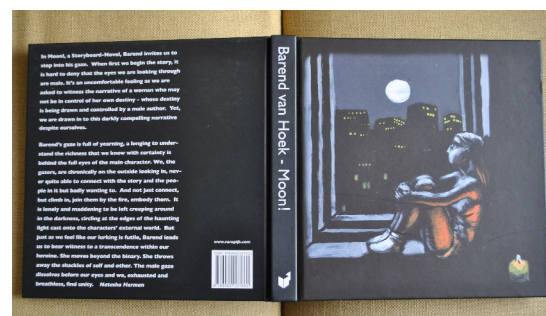

Ze bleven wel samen spelen en hun muziek ontwikkelde zich de afgelopen maanden steeds verder. Barend: "Onze muziek is niet zo goed in een hokje te vangen. We spelen beiden elektrische gitaar, maar het klinkt niet hard, het is dynamisch met een prettig volume. Als ik het moet omschrijven zou ik zeggen 'noisy melodieuze'. Sferische muziek met effecten, ruimtelijk van aard. Melancholisch met afwisseling tussen duisternis en hoop. Soms wringt en schuurt het, dan stroomt het weer, zoals het leven zelf."

Nieuwsgierig geworden?

Wil je het Cineconcert 'Moon!' bijwonen? Houd de agenda van Toonzaal W2 in de gaten. Het door corona gecancelde concert zal op een later moment plaatsvinden.

Tekst en foto's: Ineke Sagasser

Het boek Moon!, uitgegeven door Van Spijk, is verkrijgbaar via de boekhandel, óf rechtstreeks bij Barend (mail naar barend1van2hoek3@gmail.com en je ontvangt een gesigneerd exemplaar).

Lofzang op het park

In de wijkkrant wordt vaak aandacht besteed aan de IJzeren Vrouw en het Prins Hendrikpark. Terecht. Omdat volgens berichten van de gemeente Heijmans komende maanden in gesprek gaat met omwonenden over de bouwplannen in het park, kan er nog wel een schepje bovenop. Nog is het niet te laat...

Laat ik eerlijk zijn. Ik ben misschien niet de meest aangewezen persoon om te opponeren tegen verkeerd gebruik van ons fraaie stadspark. Ik woon namelijk, sinds ruim zes jaar alweer, in de appartementen waarvan de bouw zoveel stof deed opwaaien: de Amazones. Gelukkig heb ik gemerkt dat weerstand snel verstomde. Het betreft dan ook een plan dat in de ontwerpfase helemaal is omgegooid: minder hoog, ranke torens, veel doorzicht. En ook niet onbelangrijk: de torens staan niet in het park maar aan de andere kant van de weg, de inmiddels lekker rustig geworden Mgr. Diepenstraat.

Vele functies

Het park bestaat al ruim 85 jaar, de plas ontstond 15 jaar eerder. Zand was nodig om het fundament voor de Muntel te leggen. Het park en de plas kenden vele functies. Als je googlet kom je fraaie plaatjes tegen. Met talloze bootjes, winterlandschappen, sneeuw en ijspret, zwemmen, sporthal, een sociëteit voor wat je toen nog bejaarden mocht noemen (ze droegen niet voor niks als geuzennaam EDO: Eert Den Ouderdom). Op de plek waar Heijmans drie torens van tachtig meter hoog wil bouwen (met 180 appartementen), stond eerder een

grote sporthal.. Toen was er dus ook weinig doorzicht vanaf de Van Grobbendoncklaan en moesten de buitensporters (als die er toen al waren!) en verliefde stelletjes elders in het park hun heil zoeken. Wat is er dus op tegen op deze locatie een flink aantal appartementen te realiseren? De woningnood is en blijft hoog in Den Bosch. En waar kun je mooier wonen dan op deze plek? Misschien aan de overkant, maar daar wonen wij dus al!

Stadspark

Nee, eigenlijk mag je niet tegen zo'n bouwplan zijn. Misschien eisen stellen, maar blokkeren gaat te ver! En toch, en toch... Ik heb het park afgelopen jaren leren kennen en waarderen als een echt stadspark. De groene hart-longmachine van Den Bosch. Dicht tegen de binnenstad, trekpleister voor jong en oud, witte mensen, mensen van kleur, vissers, hondenuitlaters, joggers, sporters, chillers, een enkele zwemmer, noem maar op. Een sigaretje of sigaartje roken kan hier nog (net), een beker koffie scoren bij de voormalige sociëteit (nu Bloem geheten) ook. Dat een diverse samenleving goed mogelijk is, wordt hier voortdurend bewezen.

Deze waarnemingen waren van vóór de Coronacrisis. Komt deze idyllische toestand ooit terug, zou een buitenstaander zich kunnen afvragen? Het antwoord is dat die idylle nooit is weggeweest. Sterker nog, tijdens de Corona - en ook gedurende de wintermaanden - blijkt het park een geliefde plek voor alle groeperingen als hierboven omschreven, maar dan talrijker. Er wordt gewandeld dat het een lieve lust is, jong (peuters op fietsjes en steppen), oud, met rollator, scootmobiel, joggers, noem maar op. Er zijn zelfs momenten dat het een beetje te druk dreigt te worden, maar gelukkig zijn er vroeger of later op de dag ook rustiger momenten te vinden.

Groen sieraad

In de Coronatijd heeft het Prins Hendrikpark zich dubbel en dwars bewezen. De stad moet zo'n groen sieraad koesteren, voor de vele duizenden gebruikers van nu, maar vooral ook die van de toekomst. Eenmaal verramsjt krijg je de oorspronkelijke situatie nooit meer terug. Het gemeentebestuur mag zich dus wel tig keer achter de oren krabben, alvorens het de prachtige ligweiden aan de kant van de Van Grobbendoncklaan opoffert. Hoe je het ook wendt of keert, het doet flinke afbreuk aan deze groene parel. Dus wethouders en dames en heren raadsleden, kom zelf - liefst met partner en kinderen - eerst eens enkele keren persoonlijk in het park ervaren wat er op het spel staat.

*Jos van Rijsingen
Foto's: Olaf Smit*

Werk aan de winkel

Het moet gezegd, de afdeling plantsoenen en wijkbeheer van Den Bosch hebben best oog voor het wel en wee van het park. In 2009 een grote renovatie. Dierenparkje opgeknapt, fraai wandelpad langs de vijver, snoeiwerk waar nodig. De bomen in het park worden goed verzorgd en gesnoeid. Er zijn er bij met een omtrek van bijna vijf meter! Bij de speciale bomenplantcampagne van afgelopen maand, is ook in het park een aantal nieuwe exemplaren bijgeplant, de eerste door wethouder Mike van der Geld. Natuurlijk zijn er nog wel wat wensen. Bijvoorbeeld dat naast elke bank één en liefst twee afvalbakken worden geplaatst, die tijdens een druk weekend extra worden geleegd (net zoals in de binnenstad). Hier en daar moet ook het asfalt van de wandelpaden worden bijgewerkt. En nog één puntje: tijdens de Coronatijd is gebleken dat veel zitbanken te dicht op de wandelpaden staan. Dat maakt het afstand houden lastig. Dus de banken graag een meter naar achteren.

Advies, thuisbezorging
en alle andere diensten
van uw apotheek.

Bel voor een
afspraak
073 613 67 13

Heeft u onverklaarbare of chronische klachten?

Orthomoleculaire* geneeswijze kan een ondersteuning zijn
voor het vinden van een oplossing!

* een behandelwijze waarbij chemische processen in de cellen van het lichaam met
behulp van de juiste voeding, verandering van de leefstijl en het ontwijken van stress
in balans worden gebracht

Sigarenmakerstraat 5 | 's-Hertogenbosch | cor@artshealthcare.nl

OETELDONK BORRELT

THUIS

DE BOSSCHE GROENEN BORRELT
VAN IDEEËN. BORRELT U MEE?

DE BOSSCHE GROENEN

GEEF JOUW STAD EEN GEZICHT

GA NAAR WWW.DEBOSSCHEGROENEN.NL OF VOLG ONS OP [Twitter](#) [Facebook](#) [Instagram](#) [YouTube](#)

SLOVEN

ARCHITECTUUR

maatwerk in architectuur
voor particulier en professional

Sonnusstraat 1 G 5212 AJ 's-Hertogenbosch

www.slovenarchitectuur.nl

feestartikelen en verhuurbedrijf

De twee leukste winkels van Den Bosch onder één dak.

Aartshertogenlaan 1
5212CB Den Bosch
telefoon: 073 6130641

www.las-feestartikelen.nl info@las-feestartikelen.nl

Mary's cadeaushop
telefoon: 06 44032030

Personeel

Zoekt u **HUISHOUDELIJKE**, TUIN of
COMPUTER hulp of BIJLES voor uw
kind? Studenten uit uw wijk helpen
graag. Uurtarief slechts € 13,90.

www.tiptopstudent.nl

Whatsapp /bel 06 1482 6000

Fit door het leven

Sportmassage

Ontspannings
massage

Hoofdpijn
massage

Zwangerschap
massage

Kinesiotaping

www.cbllife.nl

Willem van Nassaulaan 89, 5212 TD, Den Bosch

☎ 06-12158354 ✉ info@cbllife.nl

NIEUWE KRUISSING AARTSHERTOGENLAAN- ORTHENSEWEG

- meer groen,
minder asfalt
- 62 extra
nieuwe bomen
- verkeerslichten
op zonne-energie
én gemaakt van
gerecycled materiaal

Ufuk Kähya
wethouder duurzame mobiliteit

GROENLINKS
DEN BOSCH

Goed om te weten...

Klein ommetje doet wonderen

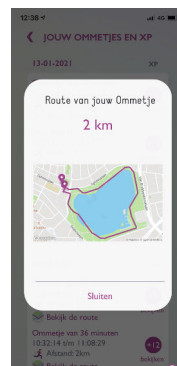
Juist in deze tijd, waarin veel mensen door Corona aan huis gebonden zijn, is het belangrijk regelmatig te bewegen. Dat is niet alleen goed voor lijf en leden, maar ook voor de geest. Om die reden is de Hersenstichting in samenwerking met de bekende hoogleraar neuropsychologie Erik Scherder een campagne gestart die is gericht op het verbeteren van de hersengezondheid.

Elke dag een wandeling maken is belangrijk voor je fysieke en mentale gezondheid. Dat hoeft geen uren te duren. Een dagelijkse wandeling van 20 minuten doet al wonderen. En laat dat nou net een rondje om de IJzeren Vrouw zijn.

Je krijgt meer productiviteit en energie na het lopen van een Ommetje. Ook helpt het om te onthaasten en verbetert het de creativiteit. De Ommetje-app - te downloaden in Google Play of in de Appstore van Apple - helpt daarbij.

Start met vrienden, familie of collega's of individueel een wandelcompetitie of ga de uitdaging aan tegen de

rest van Nederland. Hierdoor kun je op een leuke manier samen wandelen. De Ommetje-app is ontwikkeld met Erik Scherder. Hij vertelt na iedere wandeling een interessant hersenfeitje. En ook wordt de wandeling bijgehouden op een kaartje.

Stichting Leergeld

Leergeld richt zich op het voorkomen van sociale uitsluiting van kinderen uit gezinnen met minimale financiële middelen. Leergeld biedt kansen aan ouders om kinderen in de leeftijd van 4 t/m 17 jaar te kunnen laten deelnemen aan binnen- en buitenschoolse activiteiten.

In verband met Corona is het nu bijvoorbeeld mogelijk om een extra laptop aan te vragen voor het volgen van online onderwijs. Neem contact op voor meer informatie.

Contact en aanvragen via de website:

www.leergelddenbosch.nl of telefonisch: 073 - 6149472
Vrijwilliger worden: info@leergelddenbosch.nl

Deelnemende gemeenten in 2020: Amsterdam, Delft, Den Bosch, Groningen, Nieuwegein, Nijmegen en Utrecht

06-83447197 | www.thuisgekookt.nl | info@thuisgekookt.nl

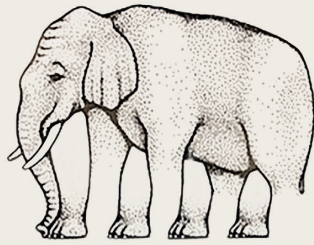
Colofon

De Wijkkrant wordt 5x per jaar gemaakt door een redactie van vrijwilligers en gratis verspreid in Muntel, Vliert en Orthenpoort.
Redactie: Wim van den Berg, Anja van Kleef, Toon van Rijnsoever.
Met medewerking van Bob Cremers, Marjan Klinkhamer, Jos van Rijsingen, Ineke Sagasser en Olaf Smit.
Drukker: BladNL, oplage 3600
Verspreiding: Anja van der Horst en vrijwilligers uit de wijk.
Redactieadres: Van Noremborghstraat 34, tel. 073 6135111
E-mail: wijkkrant@ziggo.nl. Mail ons voor advertenties en reacties of met informatie voor de volgende Wijkkrant.
De volgende Wijkkrant verschijnt rond half april 2021. Informatie kun je inleveren tot 8 maart 2021.

BREINBLUNDERS

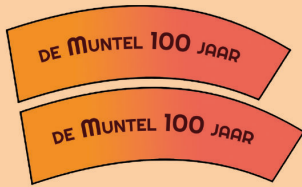
Kijken doen we met ons brein. Het bedenkt wat de ogen gezien hebben. Soms snapt ons brein het niet goed en vormt een verkeerd beeld. Dus geloof niet alles wat je ziet... Hier zijn een paar leuke breinbloopers die we soms wel eens maken.

Kan jij de poten van deze olifant tellen? *

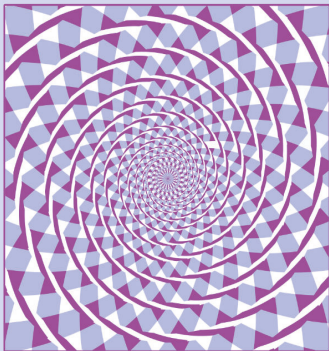
Onmogelijk! De poten zitten niet aan zijn lijf vast.

Welk logo is groter?

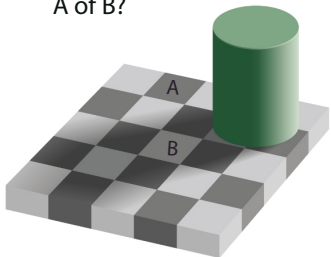
Even groot maar het onderste logo is naar rechts geschoven.

Is dit een spiraal?

Nee. Losse cirkels. Door de richting naar binnen lijkt het een spiraal. *

Welk vakje is donkerder. A of B?

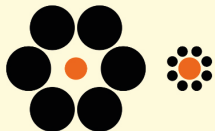
Even donker. Door de schaduw denk je dat vakje B wit is.

Hoeveel vrouwen zie je?

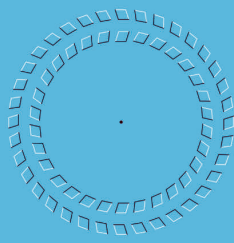
Twee. De mond van de oude vrouw kan ook de halsketting van een jong meisje zijn.

Welke oranje stip is groter?

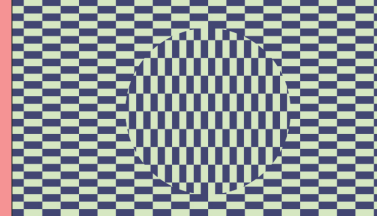
Even groot. Door de zwarte stippen rondom schat je de grootte verkeerd in.

Kijk naar de middelste stip en beweeg dan de krant van je af. Wat zie je aan de cirkels?

Ze gaan draaien omdat deze groter of kleiner worden.

Links zie je zes tinten van rood naar bruin. Leg een potlood op een grens. De 2 tinten aan beide zijden zijn nu hetzelfde. Hoe kan dat? **Als je ogen geen grens meer zien worden de kleuren gemengd.**

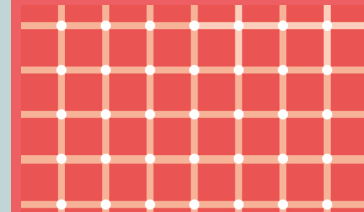
De cirkel beweegt omdat de blokjes daar een andere richting hebben.

Heeft de rechthoek een verloop?

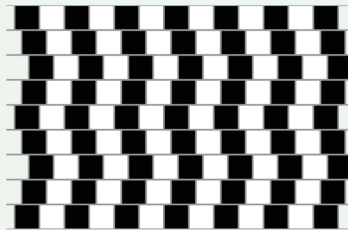
Nee. Een effen kleur. Je raakt in de war door de achtergrond.

Kan je alle stippen zien?

Nee. Ze springen steeds weg. Je kan maar naar een stip tegelijk kijken.

Zijn deze balken recht of krom?

Recht. De balken lijken krom door de schuine zwarte blokjes.

Wat zie je naast de appel?

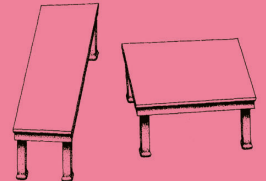
Twee gezichten.

Is dit een driehoek?

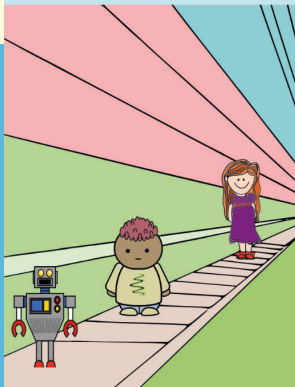
Nee. Deze rare driehoek is niet mogelijk. Alle hoeken zijn recht.

Welke tafel is het langst? *

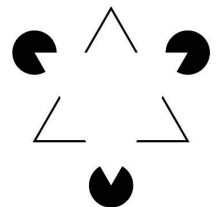
Het is dezelfde tafel! De tafel links is 1 slag gedraaid. Door de diepte lijkt deze nu langer.

Wie van de drie is groter?

Even groot. Het meisje lijkt iets groter door de lijnen.

Hoeveel driehoeken zijn er?

Geen! Je brein bedenkt een witte driehoek zodat de tekening beter klopt. *

De plaatjes met* zijn van Wikipedia

Mijn nieuwe liefde is pottenbakken. Super!

Ik heb leren schaken. Vet hoor!

Nu heb ik elke nacht een droom waarin ik steeds hetzelfde zie.

Ik heb ook zo iets! Wat zie jij dan?

een grote vaas.

ik een schaak stuk